

Ecologisch Onderzoek

De Bree 14 te Nieuwerbrug

Definitief

Uitgave: februari 2017

Watersnip-rapport 16A015

Colofon

Titel	Ecologisch Onderzoek
Subtitel	De Bree 14 te Nieuwerbrug
Status rapport	Conceptrapportage
Projectnummer	16A015
Datum uitgave	februari 2017
Samenstellers	Stefan Wijfje, adviseur Watersnip Advies Amy van den Brink, adviseur Watersnip Advies John van Gemeren, senior adviseur Watersnip Advies
Foto's	Watersnip Advies, Googlemaps.nl
Naam en adres opdrachtgever	Dhr. M.W.D. Vroegindeweyj De Bree 14 2415 BG Nieuwerbrug aan den Rijn
Contactpersoon opdrachtgever	Dhr. M.W.D. Vroegindeweyj Dhr. W.P. Kaandorp (IntROview B.V.)

Alle auteursrechten ten aanzien van dit rapport worden uitdrukkelijk voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van Watersnip Advies, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	3
2	TOETSINGSKADER	5
2.1	EUROPESE RICHTLIJNEN	5
2.2	LANDELIJK NATUURBELEID- EN WETGEVING	5
2.2.1	<i>Natuurbeschermingswet 1998</i>	5
2.2.2	<i>Flora- en Faunawet</i>	6
2.2.3	<i>Wet natuurbescherming (2017)</i>	7
2.2.4	<i>NatuurNetwerk Nederland</i>	8
2.2.5	<i>Visie Ruimte en Mobiliteit (2014) en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013)</i> 9	
3	LOCATIEBESCHRIJVING	11
3.1	HUIDIGE SITUATIE.....	11
3.2	PLANNEN:	17
4	RESULTATEN ONDERZOEK	19
4.1	METHODE	19
4.2	FLORA.....	19
4.3	FAUNA	21
4.3.1	<i>Vogels</i>	21
4.3.2	<i>Vissen</i>	24
4.3.3	<i>Amfibieën</i>	25
4.3.4	<i>Reptielen</i>	26
4.3.5	<i>Grond gebonden zoogdieren</i>	27
4.3.6	<i>Vleermuizen</i>	27
4.3.7	<i>Overige soorten</i>	29
5	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	31
5.1	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	31
5.2	ALGEMENE ZORGPLICHT	33
5.3	CONCLUSIES T.A.V. DE NIEUWE WET NATUURBESCHERMING	33
5.4	ALGEMENE ZORGPLICHT ONDER WET NATUURBESCHERMING	34
6	BRONNEN	35

1 Inleiding

IntROview B.V. is in opdracht van de heer M.W.D. Vroegindewij, bezig met het verzorgen van een nieuw bestemmingsplan om het oprichten van een nieuwe woning aan de Bree 14 te Nieuwerbrug mogelijk te maken. De nieuwe woning komt naast de huidige woning die, evenals de overige bebouwing op het perceel, gesloopt zal worden. De ligging van de sloot aan de zuidzijde van het perceel wordt gewijzigd en er wordt een nieuw slootgedeelte gegraven aan de oostkant van het nieuw te bouwen woonhuis. Er worden geen bomen gekapt.

In het kader van de voorgenomen ingrepen heeft IntROview B.V. Watersnip Advies verzocht een ecologisch onderzoek uit te voeren.

De initiatiefnemer van de voorgenomen plannen dient te verkennen of er mogelijk schadelijke gevolgen zijn voor beschermde natuurwaarden in het plangebied. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen beschermde planten- en diersoorten en beschermde gebieden.

Concreet betekent het dat nagegaan moet worden of:

- Er overtreding van de verbodsbepalingen voor beschermde soorten plaatsvindt (toetsing Flora- en Faunawet).
Beschermde plantensoorten mogen niet vernietigd of beschadigd worden. Beschermde diersoorten mogen niet gedood, verwond of opzettelijk verontrust worden. Daarnaast mogen hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen niet beschadigd, vernield, uitgehaald, weggenomen of verstoord worden en mogen hun eieren niet vernietigd of vernield worden;
- Er mogelijke significante gevolgen zijn voor beschermde gebieden (toetsing Natuurbeschermingswet 1998);
- Er wezenlijke waarden en kenmerken van het Natuurnetwerk Nederland aangetast worden (Toepassing Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, Compensatiebeginsel Natuur, Recreatie en Landschap).

Om te onderzoeken of bovenstaande bepalingen overtreden of aangetast worden dient het plangebied onderzocht te worden, middels een bureaustudie en onderzoek naar de aanwezige flora en fauna door een deskundige op het gebied van ecologie.

In het voorjaar van 2016 heeft een gekwalificeerde medewerker van Watersnip Advies een tweetal Flora- en fauna-inventarisaties verricht in het plangebied. Daarbij werd met name gelet op het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten. Vervolgens zijn de verschillende biotopen binnen het plangebied beoordeeld met betrekking tot potentieel voorkomende beschermde soorten.

Dit rapport geeft een overzicht van de voor het plangebied geldende natuurwetgeving, de aanwezigheid van beschermde gebieden in de nabije omgeving en de aanwezige en verwachte flora en fauna in het plangebied. Tevens wordt een doorkijkje gegeven van de nieuwe Wet Natuurbescherming die op 1 januari 2017 van kracht is geworden. Vervolgens wordt aangegeven of er bij het realiseren van de voorgenomen plannen schade verwacht wordt aan beschermde soorten. Met het oog op de algemene zorgplicht, die geldt voor alle planten- en diersoorten, worden waar mogelijk maatregelen beschreven gericht op het voorkomen van schade.

2 Toetsingskader

2.1 Europese richtlijnen

Binnen de Europese Unie vormt de Natura2000 een netwerk van beschermde natuurgebieden. Het doel van deze gebieden is het behoud van de biodiversiteit in Europa. Het beschermen van kwetsbare planten en dieren en hun leefgebieden is hierbij het uitgangspunt. Deze richtlijnen zijn in Europa uitgewerkt in de Vogel- en Habitatrichtlijn. In de Nederlandse wetgeving zijn deze geïmplementeerd in de natuurbeschermingswet (gebiedsbescherming paragraaf 2.2.1) en de Flora- en faunawet (soortenbescherming paragraaf 2.2.2).

2.2 Landelijk natuurbeleid- en wetgeving

2.2.1 Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet 1998 is opgesteld voor de bescherming van natuurgebieden in Nederland, zoals Beschermde Natuurmonumenten en Natura2000-gebieden. In de Natuurbeschermingswet wordt bepaald wat mag en niet mag in de beschermde gebieden. Activiteiten die mogelijk negatieve gevolgen hebben voor de waarden van het gebied mogen niet plaatsvinden zonder vergunning.

Het plangebied maakt geen deel uit van een Natura2000-gebied of beschermd natuurmonument. De dichtstbijzijnde Natura2000-gebieden, 'Nieuwkoopse Plassen & De Haeck' en 'Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein' bevinden zich op respectievelijk 5,5 km ten noorden en 4,5 km ten zuidwesten van het plangebied. Vanwege de afstand tot het plangebied en de kleinschalige en tijdelijke aard van de werkzaamheden (het slopen en nieuwbouwen van een woning) zullen de geplande werkzaamheden geen directe invloed hebben op deze Natura2000-gebieden.

Doelsoorten van het gebied 'Nieuwkoopse Plassen & De Haeck' zijn Gestreepte waterroofkever, Bittervoorn, Kleine Modderkruiper, Meervleermuis, Noordse woelmuis, Groenknolorchis, Platte schijfhoren, Roerdomp, Woudaapje, Purperreiger, Zwartkopmeeuw, Zwarte stern, Snor, Rietzanger, Grote karekiet, Grote zilverreiger, Kolgans, Smient en Krakeend. Doelsoorten van het gebied 'Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein' zijn Kleine zwaan, Smient, Krakeend en Slobeend.

Een deel van deze doelsoorten komt uitsluitend voor binnen het Natura2000-gebied. Andere soorten, zoals Smient, Krakeend, Slobeend, Kleine zwaan en Kolgans foerageren ook in de ruimere omgeving van het Natura2000-gebied. Het plangebied ligt binnen de actieradius van deze doelsoorten maar is er niet geschikt voor. Er bevindt zich weliswaar grasland binnen het plangebied, maar dit is beperkt in omvang en ligt geheel ingeklemd in het bebouwingslint van De Bree. De cultuurdruk is hier zeer hoog. De vissoorten Kleine modderkruiper en Bittervoorn kunnen in theorie voorkomen in de sloten rondom het plangebied. Tijdens het veldbezoek van 04-05 2016 zijn echter geen exemplaren van deze soorten aangetroffen (zie 4.3.2 Vissen), waarmee de afwezigheid voldoende is aangetoond. Negatieve effecten op de doelsoorten van de Natura2000-gebieden zijn daarom niet aan de orde.

2.2.2 Flora- en Faunawet

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet (FF-wet) van kracht geworden. De Flora- en faunawet is opgesteld om in het wild voorkomende planten- en diersoorten te beschermen. Van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen zijn er ongeveer 500 beschermd voor de wet. Werkzaamheden die schade kunnen veroorzaken aan soorten zijn, o.a.; (ver)bouwen, slopen, of wegen aangelegd, water dempen en graven. Voor werkzaamheden die geen schade veroorzaken aan beschermde soorten, hoeft vooraf niets geregeld te worden. Als het echter onmogelijk is om schade aan beschermde soorten te voorkomen, dan moet vooraf bepaald worden of er een vrijstelling geldt of dat er een ontheffing moet worden aangevraagd.

De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of ontheffing zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen. De soorten zijn onderverdeeld in drie categorieën: algemeen beschermde soorten (tabel 1 FF-wet), overige soorten (tabel 2 FF-wet) en streng beschermde soorten (tabel 3 FF-wet). Soorten uit tabel 3 zijn tevens ingedeeld in beschermde soorten die vallen onder het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten en beschermde soorten die vallen onder Bijlage IV van de Habitatrictlijn.

Wanneer in geval van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting schade ontstaat aan beschermde planten en dieren, geldt voor de algemeen beschermde soorten uit tabel 1 een vrijstelling. Ook voor de soorten uit tabel 2 kan een vrijstelling gelden, onder voorwaarde dat er gehandeld wordt volgens een door het ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode. Wanneer het opstellen van een gedragscode niet mogelijk is of niet voldoende blijkt te zijn, moet voor de beschermde soorten uit tabel 2 een ontheffing worden aangevraagd bij de Rijksdienst van Ondernemend Nederland. Voor soorten in tabel 3 dient een ontheffing aangevraagd te worden op grond van een wettelijk belang uit het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten of een wettelijk belang uit de Habitatrictlijn. Deze wettelijk omschreven belangen zijn:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (niet van toepassing bij soort van bijlage IV van Habitatrictlijn).

Een ontheffing wordt alleen toegekend als de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar brengen.

Door het nemen van (mitigerende) maatregelen kan een ontheffingsaanvraag in de meeste gevallen voorkomen worden. Deze maatregelen dienen voorafgaande aan de werkzaamheden uitgevoerd te worden om zo de functionaliteit van het plangebied voor de beschermde soort(en) ten allen tijden te behouden. Het gaat daarbij dus om het voorkómen van schade. Deze mitigerende maatregelen dienen opgesteld te worden door of in samenwerking met een ter zake kundige. Ook het integreren van ecologische maatregelen in onderdelen van het plan met het oog op consolideren van het leefgebied voor populaties kunnen een ontheffingsaanvraag voorkomen.

In het kader van de Flora- en faunawet zijn alle vogels beschermd. Tijdens het broedseizoen zijn de nesten van alle vogels beschermd en mogen niet verontrust worden. Nesten van sommige vogelsoorten zijn jaarrond beschermd. Ten aanzien van jaarrond beschermde nesten onderscheidt de FF-wet vijf categorieën: nesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (1), nesten van koloniebroeders die jaarlijks dezelfde vaste

broedplaats hebben (2), nesten van vogels die niet in kolonie broeden maar wel jaarlijks dezelfde vaste broedplek hebben (3), nesten van vogels die jaarlijks gebruik maken van hetzelfde nest (4) en ten slotte nesten van vogels die geneigd zijn terug te keren naar de broedplek van het vorige jaar, maar wel flexibel genoeg zijn om zich elders te vestigen indien nodig (5). De nesten van de vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd. De nesten van de soorten in categorie (5) zijn jaarrond beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn of als zwaarwegende feite of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Overigens geldt voor alle planten- en diersoorten de algemene zorgplicht uit artikel 2 van de FF-wet. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor flora en/of fauna, verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

Een uitgebreide beschrijving van de flora en fauna binnen het plangebied is te vinden in hoofdstuk 4.

2.2.3 Wet natuurbescherming (2017)

Per 1 januari 2017 is de nieuwe Wet Natuurbescherming van kracht geworden. Deze nieuwe wet combineert de Natuurbeschermingswet, de Flora- en faunawet en de Boswet. In de nieuwe wet is sprake van gebiedsbescherming, de Natura2000-gebieden en soortenbescherming;

Natura2000-gebieden

In Nederland zijn gebieden aangewezen als speciale beschermingszones. Deze gebieden vallen onder de Vogelrichtlijn en/of de Habitatrichtlijn en worden aangeduid als Natura2000-gebieden. Voor deze gebieden zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd. Per provincie is het college van Gedeputeerde Staten verantwoordelijk voor het treffen van instandhoudingsmaatregelen en passende maatregelen. Tevens heeft de provincie de bevoegdheid om bijzondere landschappen of bijzondere provinciale natuurgebieden aan te wijzen, mits deze niet reeds onder een Natura2000-gebied vallen.

Activiteiten die mogelijk negatieve gevolgen hebben voor de kwaliteit van de natuurlijke habitats, of habitats van soorten kunnen verslechteren of een significant verstoring effect zouden kunnen hebben op aangewezen soorten binnen een gebied, zijn vergunningsplichtig.

Soorten

De soortenbescherming is bedoeld om in het wild levende planten- en diersoorten te beschermen als er werkzaamheden plaatsvinden in en rond het leefgebied van een soort. In de Wet Natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden; Europees beschermde soorten vallen onder beschermingsregimes soorten "Vogelrichtlijn (wnb-vrl) en beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn" (wnb-hrl)) en nationaal beschermde soorten vallen onder beschermingsregime "andere soorten" (wnb- andere soorten).

Ten aanzien van de beschermde soorten hebben er in de nieuwe wet enige veranderingen plaatsgevonden. Er zijn nieuwe soorten bijgekomen en soorten verdwenen van de lijst met beschermde soorten.

De verbodsbepalingen zijn in de Wet Natuurbescherming (in grote lijnen) hetzelfde als in de Flora- en faunawet.

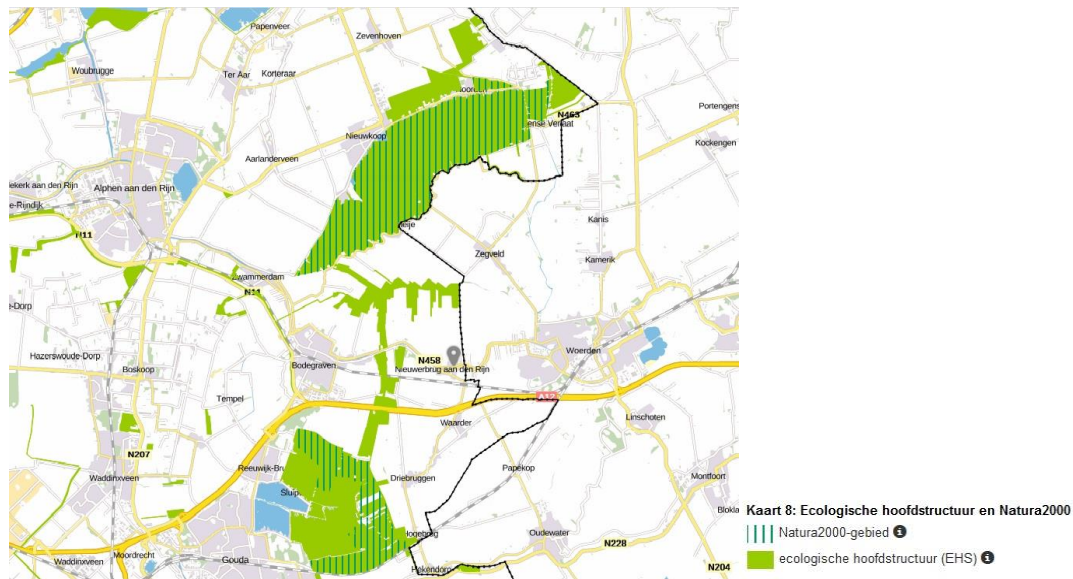
Alle vogels zijn net als in de Flora- en faunawet beschermd. Ten aanzien van broedende vogels en vogels die jaarrond beschermd zijn, gelden dezelfde bepalingen.

In deze rapportage wordt ten aanzien van de aangetroffen en/of te verwachten soorten aangegeven of er veranderingen zijn t.o.v. van de nieuwe Wet Natuurbescherming.

2.2.4 NatuurNetwerk Nederland

Het NatuurNetwerk Nederland in de wet benoemd als de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van natuurgebieden in Nederland om de biodiversiteit te behouden en te versterken. Via dit netwerk kunnen planten en dieren zich verspreiden, waardoor de kans op uitsterven verkleind wordt. De EHS bestaat uit:

- Natura 2000 gebieden;
- bestaande natuurgebieden, zoals de Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, die beheerd worden volgens agrarisch natuurbeheer en;
- grote wateren, zoals meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en Waddenzee.

Figuur 1: Ligging van plangebied (met grijze markering aangegeven) t.o.v. EHS en Natura 2000 gebieden

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan van 1990, en via de planologische kernbeslissing Nota Ruimte van de voormalige Ministeries van VROM, LNV, V&W en EZ (2006) voortgezet in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, opgesteld door het Ministerie van I&M (2012). In 1995 werden de doelsoorten en natuurdoeltypen gedefinieerd, die in 2000 werden doorgevoerd in de provinciale plannen. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor de uitvoering van de EHS. De natuur in de EHS is beschermd middels een 'nee, tenzij'-regime. Binnen de EHS zijn nieuwe projecten, plannen en handelingen met een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS niet toegestaan, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang en reële alternatieven ontbreken. Eventuele schade moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd en/of gecompenseerd.

Het plangebied maakt geen deel uit van EHS-gebied (zie figuur 1). Ook zijn er geen bijzondere landschapselementen aanwezig in het plangebied. Ten noorden en ten oosten van het plangebied ligt EHS-gebied, op minimaal 2 km afstand hiervan. De geplande ruimtelijke ingrepen zullen vanwege de ligging van het plangebied, binnen het bebouwingslint van De Bree, de relatief kleinschalige aard van de werkzaamheden en de afstand tot EHS-gebied geen schade veroorzaken aan de EHS / NNN.

2.2.5 Visie Ruimte en Mobiliteit (2014) en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013)

Op 9 juli 2014 is de Visie ruimte en mobiliteit (VRM) vastgesteld door de Provinciale Staten. Deze visie geeft op regionaal niveau invulling aan de ruimtelijke ordening en maatregelen op het gebied van verkeer en vervoer.

De belangrijkste doelen van deze nieuwe visie zijn:

- Ruimte bieden aan ontwikkelingen;
- Aansluiten bij de maatschappelijke vraag naar woningen, bedrijfsterreinen, kantoren, winkels en mobiliteit;
- Allianties aangaan met maatschappelijke partners;
- Minder toetsen op regels en meer sturen op doelen.

De Visie ruimte en mobiliteit bestaat uit; De Visie ruimte en mobiliteit, het Programma mobiliteit, het Programma ruimte en de Verordening ruimte 2014.

Het ontwikkelen van nieuwe plannen kan inbreuk maken op te beschermen waarden in het landschap. In sommige gevallen is het noodzakelijk dat er compensatie plaatsvindt als er specifieke natuur-, recreatie- of landschapswaarden verloren gaan. GS heeft hiervoor in mei 2013 de beleidsregel compensatie natuur, recreatie en landschap Zuid-Holland 2013 vastgesteld). Deze beleidsregel is opgenomen in de Visie ruimte en mobiliteit.

In deze beleidsregel is voor een aantal gebieden compensatie noodzakelijk bij het verlies van ecologische waarden. Dit zijn;

- de Ecologische Hoofdstructuur;
- de belangrijke weidevogelgebieden;
- de recreatiegebieden om de stad;
- strategische reservering natuur;
- de karakteristieke landschapselementen.

Biotopen voor Rode lijstsoorten zijn niet langer compensatieplichtig.

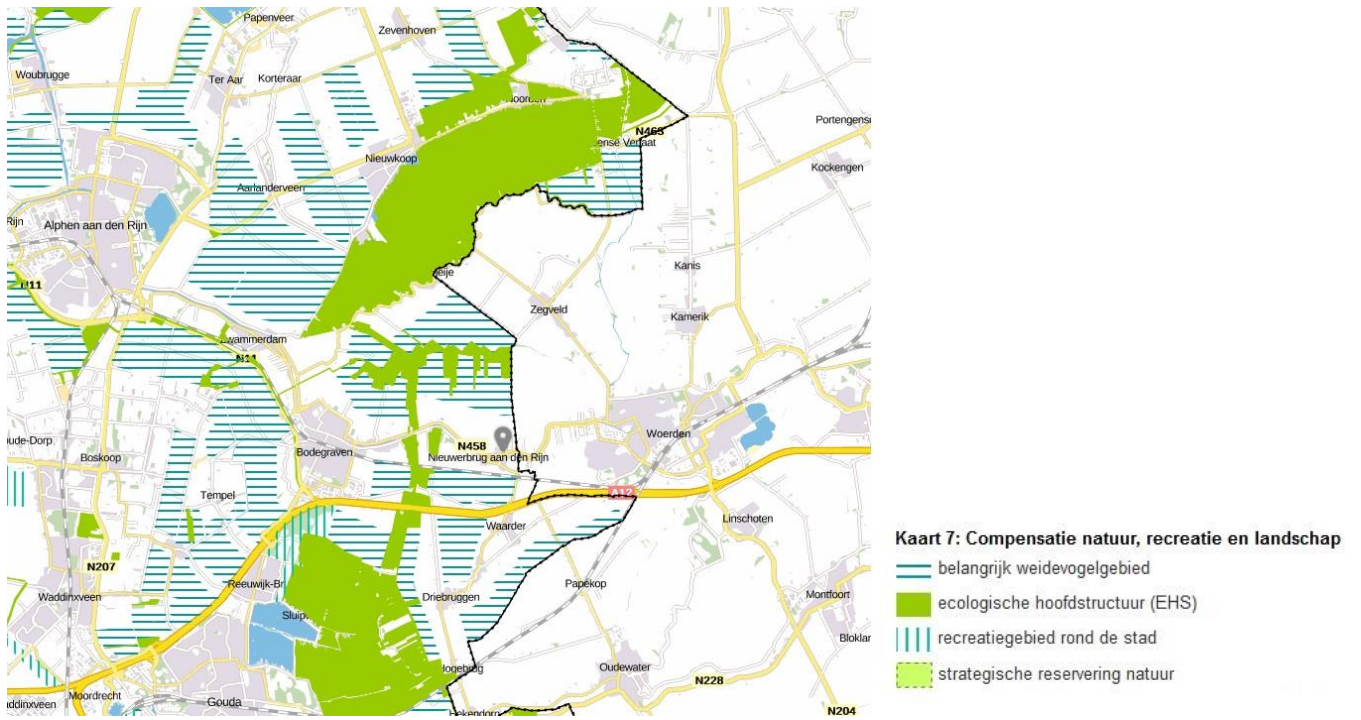
Twee van de bovenstaande elementen zijn in de (wijdere) omgeving van het plangebied aanwezig (zie figuur 2). De EHS is reeds genoemd in paragraaf 2.2.3.

Ongeveer 650 m ten zuiden en 2 km ten noorden van de planlocatie bevindt zich belangrijk weidevogelgebied. Tussen het zuidelijker gelegen weidevogelgebied en de planlocatie bevinden zich het bebouwingslint van Nieuwerbrug aan den Rijn, een drukke verkeersweg (N458), de Oude Rijn en een spoorlijn.

Belangrijke weidevogelgebieden zijn compensatieplichtig als er sprake is van grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen, zoals de aanleg van infrastructuur of de uitbreiding van woongebieden die plaatsvinden buiten de bebouwingscontour.

Het plangebied is zelf ongeschikt voor weidevogels door het ontbreken van groot open grasland en de aanwezigheid van hoge cultuurdruk. Het gebied ligt te midden van bebouwing en een druk bereden verkeersweg. Gezien de ligging van het plangebied ten opzichte van belangrijk weidevogelgebied zal de invloed daarop van de voorgenomen maatregelen nihil zijn. Schade aan belangrijk weidevogelgebied is dus niet aan de orde.

De overige genoemde waarden zijn binnen en rondom het plangebied niet aanwezig.

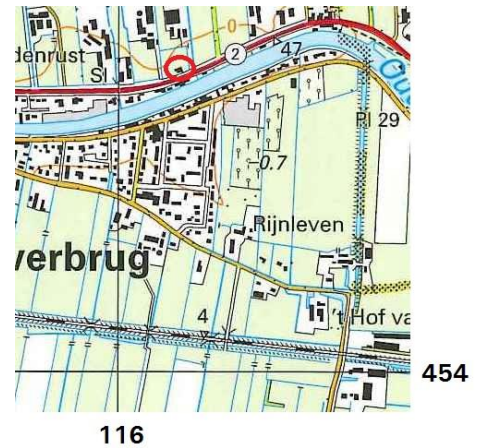

Figuur 2: Plangebied (met grijze markering aangegeven) t.o.v. compensatieplichtige elementen (bron: www.ruimtelijkeplannenzuidholland.nl, kaart 7).

3 Locatiebeschrijving

3.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt in de kilometervakken met de Amersfoortse coördinaten 116, 454 (afbeelding 3). Het bestaat grotendeels uit grasland, dat omgeven is door sloten (zie figuur 4). Aan de noordzijde grenst het plangebied direct aan de verkeersweg N458. Aan de zuidzijde van het grasland is bebouwing aanwezig: een woonhuis met aangebouwde voormalige bakkerij en ten noorden daarvan een open houten loods en een kleine stenen schuur waarvan alleen de onderbouw nog aanwezig is. Ten noorden van de bebouwing bevindt zich momenteel halfverharding welke in gebruik is als parkeerplaats (op de foto in figuur 4 nog niet aanwezig). Het woonhuis, de voormalige bakkerij en de open houten schuur zijn voorzien van een pannendak. Op de kleine stenen schuur ontbreekt een dak. Er bevindt zich een klein kippenhok in deze schuur.

Afbeelding 3: Geografische ligging plangebied

Afbeelding 4: het plangebied rood omkaderd (bron: Google Maps).

Afbeelding 5: de voormalige bakkerij gezien vanuit noordoostelijke richting.

Afbeelding 6: het woonhuis gezien vanuit noordwestelijke richting.

Afbeelding 7: buitenkant stenen onderbouw van de voormalige schuur waarvan het dak ontbreekt.

Afbeelding 8: binnenkant voormalige stenen schuur, het kippenhok heeft het aanzicht van een authentiek toilethuisje.

Afbeelding 9: zijaanzicht houten schuur in noordoostelijke richting.

Afbeelding 10: vooraanzicht houten schuur in noordelijke richting.

Afbeelding 11: zij- en achteraanzicht houten schuur in zuidwestelijke richting.

Afbeelding 12: Achterliggend grasland en bijbehorende sloot in noordelijke richting.

Afbeelding 13: achterliggend grasland en fruitbomen in westelijke richting.

4 Resultaten onderzoek

4.1 Methode

Voordat begonnen is met het verkennend veldonderzoek, is een korte, grondige bureaustudie uitgevoerd, waarbij diverse internetsites, relevante artikelen en verspreidingskaarten (o.a. RAVON, waarneming.nl, NDFF) zijn geraadpleegd, om te bepalen welke (streng) beschermde planten- en diersoorten in het plangebied zouden kunnen voorkomen. De bureaustudie dient ertoe een meer gerichte, effectieve en efficiënte veldinventarisatie te kunnen uitvoeren.

Op donderdag 28 april 2016 en op woensdag 4 mei 2016 heeft een gekwalificeerde medewerker van Watersnip Advies Flora- en fauna-inventarisaties verricht in het plangebied. Beide inventarisaties zijn uitgevoerd rond het tijdstip van 07:30 met het oog op het inventariseren van broedvogels en de aanwezigheid van eventuele jaarrond beschermde nesten. De omstandigheden tijdens beide veldbezoeken waren uitstekend geschikt om broedvogels te inventariseren: helder, windstil, droog, met een temperatuur van circa 12 graden Celsius. Tevens is tijdens dit veldbezoek een indicierend vooronderzoek uitgevoerd met betrekking tot vleermuizen. Hierbij is middels de checklist van het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur geïnventariseerd welke functies het plangebied ten aanzien van vleermuizen zou kunnen vervullen. Het visonderzoek is uitgevoerd met een RAVON-net, model Poldervis. Gezien de veldbezoeken in het broedseizoen van de Huismus vallen en zowel de omgeving als de gebouwen bij voorbaat niet ongeschikt zijn als biotoop is de aanwezigheid van de Huismus onderzocht. Het onderzoek is uitgevoerd volgens de voorschriften ten aanzien van ecologisch onderzoek naar de Huismus die in de Soortenstandaard 2014 (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) worden omschreven.

4.2 Flora

De vegetatie in het plangebied bestaat grotendeels uit grasland, gelegen aan de achterzijde van het terrein. In het bouwblok zijn enkele plantenbakken en borders aanwezig met cultivars als Buxus, Narcis, Blauwe druif, violen en Laurierprunus. In het voormalige schuurtje, waarvan het dak is verwijderd staat een stapel oude stenen opgestapeld. Tussen deze stenen groeien een aantal algemene soorten zoals Paardenbloem en Herderstasje. Er zijn geen beschermde plantensoorten als muurvaren (bv. Tongvaren, Steenbreekvaren) aanwezig.

Afbeelding 15: rechts de plantenbakken en borders met cultivars.

Afbeelding 16: stenenstapel met enkele algemene plantensoorten en mossen.

Het achtergelegen grasland kent een agrarisch gebruik. Tijdens de veldbezoeken graasden er schapen op. De vegetatie bestaat uit diverse soorten grassen en klavers, afgewisseld met kruiden als Grote brandnetel, Pinksterbloem, Veldzuring en Ridderzuring. Aan de westkant van het grasland staan enkele fruitbomen, en aan de noordzijde staat een grote knot-es (geknotte versie van de Gewone es). Deze bomen worden niet gekapt. De vegetatie in de sloten bestaat uit soorten als fonteinkruid (vermoedelijk Spits- Haar- of Tengerfonteinkruid), Punkroos, Klein eendenkroos, Liesgras, Grof hoornblad, Riet, Grote egelskop, FLAB en Waterpest.

Afbeelding 17: grasland, oevers en slootvegetaties in noordelijke richting.

Er zijn binnen het plangebied geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Er is binnen het plangebied ook geen geschikt biotoop aanwezig voor beschermde plantensoorten, die vaak specifieke eisen stellen aan hun leefomgeving. Beschermde plantensoorten worden daarom niet verwacht binnen het plangebied.

4.3 Fauna

4.3.1 Vogels

Omwille van het broedseizoen zijn een tweetal veldbezoeken uitgevoerd. Dit ten aanzien van het lokaliseren van algemene broedvogels en vogels met jaarrond beschermde nesten zoals de Huismus. Beide veldbezoeken zijn in de vroege ochtend uitgevoerd met goede weersomstandigheden waardoor de omstandigheden ten aanzien van het inventariseren van broedvogels in het algemeen zeer gunstig zijn geweest.

Binnen het plangebied zijn diverse algemene vogelsoorten waargenomen zoals Kauw, Duif, Merel en Ekster. De Kauw broedt met twee paar binnen het plangebied. Een paartje in de houten schuur en een paartje in een ventilatieschacht van de oude bakkerij. Deze ventilatieschacht is aan de binnenzijde afgesloten waardoor er voor vogels geen toegang is tot de zolder van de bakkerij. Gezien de oude mestsporen aan de binnenzijde van de zolder (vermoedelijk duiven) is dit in het verdere verleden wel mogelijk geweest. In de houten schuur zijn een tweetal oude nesten van de Boerenzwaluw aanwezig. Er zijn geen Boerenzwaluwen in het plangebied waargenomen. Daarnaast broeden er 1 tot 2 paar duiven in de houten schuur.

Afbeelding 18 en 19: broedlocatie in de houten schuur van de Kauw (links) en een broedende duif in de houten schuur (rechts).

Afbeelding 20 en 21: oude nesten van de Boerenzwaluw. De nesten zijn in ongebruik.

Afbeelding 22 en 23: broedlocatie van de Kauw op de westgevel van de oude bakkerij (links). De ruimte is aan de binnenzijde dichtgetimmerd waardoor de zolder niet toegankelijk is (rechts).

Broedvogels zijn ten alle tijden beschermd in de periode van voortplanting. Aanvullend zijn de nesten en/of vaste verblijfplaatsen van enkele vogelsoorten, zoals Gierzwaluw, Huismus en verschillende uilensoorten, jaarrond beschermd. Hier is tijdens de veldbezoeken eveneens aandacht aan besteed.

De Huismus komt voor in de omgeving van het plangebied. Tijdens beide veldbezoeken is de soort waargenomen, en zijn ook de verblijfplaatsen in de directe omgeving van het plangebied in kaart gebracht. Het pand aan de overzijde van De Bree met het huisadres De Bree 27 herbergt minimaal twee nesten van de Huismus. Tijdens het veldbezoek van 28 april werd een zingend mannetje op de nokvorst waargenomen, en met regelmaat verdween dit exemplaar ook onder de nokvorst. Tijdens het veldbezoek van 4 mei is eveneens een vrouwelijk exemplaar waargenomen dat via de dakgoot met materiaal onder de dakpannen verdween. Ook op de melkveehouderij ten noorden van het plangebied met het huisnummer De Bree 16 zijn huismussen gehoord. Het is zeer waarschijnlijk dat hier nestplaatsen aanwezig zijn, bijvoorbeeld onder het pannendak van het oude zomerhuis. In de gebouwen binnen het plangebied zijn geen nestplaatsen van de Huismus aanwezig. Ook is de Huismus niet rond de gebouwen binnen het plangebied waargenomen. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van de Huismus binnen het plangebied is hiermee niet aan de orde.

Afbeelding 24 en 25: vrouwelijk exemplaar met een nestplaats onder de dakpannen (links, 4 mei 2016) en een mannelijk exemplaar met een nestplaats onder de nokvorst (rechts, 28 april 2016) van het pand gevestigd op De Bree 27, aan de overzijde van het plangebied.

Afbeelding 26: verspreidingskaart van de aanwezige broedplaatsen van de Huismus in de omgeving van het plangebied. Boven: De Bree 16, onder: De Bree 27.

Uit de bureaustudie is gebleken dat de Gierzwaluw voorkomt in de omgeving van het plangebied. Tijdens het veldbezoek zijn echter geen gierzwaluwen waargenomen. Gezien de periode van het jaar (eind april – begin mei) en het vroege tijdstip op de dag was het waarschijnlijk geweest dat de Gierzwaluw waar te nemen was indien de soort aanwezig zou zijn in het plangebied. De veldbezoeken vielen in de periode van aankomst (vanuit zuidelijk Afrika) en paring. In deze periode zoeken de gierzwaluwen de nesten weer op waarbij vooral in de ochtend en avonden activiteit waargenomen kan worden. De veldbezoeken ten aanzien van de Gierzwaluw zijn relatief vroeg in het seizoen uitgevoerd waardoor de afwezigheid tijdens de veldbezoeken geen volledig uitsluitsel geeft. Belangrijker is om te kijken naar het aanwezige biotoop in vergelijking met de biotoopeisen van de Gierzwaluw. De Gierzwaluw is van nature een vogel die broedt in rotsachtige gebieden. In de loop der tijd zijn met name stedelijke gebieden in gebruik geraakt als alternatief. De Bree 14 is echter meer landelijk gelegen. Bovendien sluiten de dakpannen en daklijsten van de bakkerij en het woonhuis goed aan waardoor er in deze gebouwen geen sprake is van geschikte invliegopeningen. Onder de dakpannen van de houten schuur ontbreekt dakbeschot waardoor deze eveneens niet geschikt is. Het is zeer waarschijnlijk dat de aanwezigheid van de Gierzwaluw (volgens de bureaustudie op basis van de gegevens van de NDFF) gerelateerd is aan de aanwezigheid van broedplaatsen binnen de bebouwingskernen van Bodegraven en Woerden en in mindere mate Nieuwerbrug. Met name Woerden is zeer geschikt door de grote hoeveelheid oude panden in de historische binnenstad. Dit beeld wordt tevens bevestigd wanneer de verspreidingskaarten van waarneming.nl worden geraadpleegd. Wel is het mogelijk dat Gierzwaluwen foerageren in de omgeving van het plangebied. De

aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van de Gierzwaluw in het plangebied is echter uit te sluiten.

Bureaustudie wijst uit dat er diverse uilensoorten in de directie omgeving van het plangebied voorkomen (Steenuil, Ransuil, Kerkuil). De Ransuil maakt geen gebruik van bebouwing als broedplek, maar broedt in bomen, vaak hebben dichte coniferen de voorkeur. Dergelijke bomen zijn niet (meer) aanwezig binnen het plangebied. De aanwezige fruitbomen en de knot-es zijn niet geschikt als broedplaats van de Ransuil omdat deze te open van structuur zijn en te open zijn gelegen. Als gevolg hiervan zijn dan ook geen sporen (meststrepen, braakballen) en/of nesten van de Ransuil in het plangebied gevonden.

Uilensoorten die wel in gebouwen broeden zijn de Kerkuil en de Steenuil. Voor de kerkuil is geen geschikt broedbiotoop aanwezig doordat de gebouwen voor kerkuilen niet toegankelijk zijn. Het woonhuis en de oude bakkerij hebben geen grote invliegopeningen en het dak van de houten schuur is aan de binnenzijde afgeschermd met een fijnmazig net.

De Steenuil kan zowel in bomen (voornamelijk oude knotwilgen) als in gebouwen broeden. Hierbij heeft de soort vaak een voorkeur voor verlaten panden die in een slechte staat verkeren. Deze situatie is in het plangebied niet aan de orde. De panden zijn in goede staat waardoor geschikte invliegopeningen voor de Steenuil eveneens ontbreken. Van beide soorten zijn eveneens geen indicatoren aangetroffen die duiden op mogelijke aanwezigheid zoals braakballen en recente mestsporen. Het is daarom uitgesloten dat uilensoorten gebruik maken van de te slopen bebouwing in het plangebied.

Het plangebied is niet geschikt voor andere vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten en deze worden er dan ook niet verwacht.

4.3.2 Vissen

Uit de bureaustudie blijkt dat de (streng) beschermde Kleine modderkuiper (FF-wet tabel 2) en Bittervoorn (FF-wet tabel 3, Rode lijst status 'kwetsbaar') voorkomen in de omgeving van het plangebied. In de planvorming zoals weergegeven in 3.2 zijn ingrepen voorzien die invloed hebben op het watermilieu. Het betreft zowel het graven van nieuwe watergangen als het dempen van bestaande watergangen. Deze ingrepen kunnen negatieve effecten hebben op beschermde vissoorten. De watergangen tijdens het veldbezoek van 4 mei 2016 geïnterviewd op de aanwezigheid van beschermde soorten. Steekproefsgewijs zijn de watergangen bevestigd met een RAVON-net, model Poldervis, volgens de handleiding van het Meetnet Beek- en Poldervissen van RAVON. Tijdens de inventarisatie zijn zowel de Kleine modderkuiper als de Bittervoorn niet aangetroffen. Ten aanzien van de Bittervoorn zijn ook geen zoetwatermosselen aangetroffen; een vereiste ten aanzien van het voortplantingsbiotoop. Wel zijn veel exemplaren aangetroffen van de Tiendoornige stekelbaars. De hoge dichtheid van deze soort is in overeenstemming met de voedselrijke omstandigheden die in de sloot heersen. Dit is onder andere ook af te leiden uit de baggerlaag en de aanwezigheid van diverse kroossoorten, al vroeg in het voorjaar. Andere (streng) beschermde vissoorten zijn tijdens de inventarisatie niet aangetroffen. De sloten zijn niet geschikt voor andere (streng) beschermde vissoorten doordat deze soorten zeer specifieke eisen stellen aan hun leefgebied (goede waterkwaliteit, goed ontwikkelde onderwatervegetatie, zuurstofrijk water). De voorgenomen planvorming heeft dan ook geen negatief effect op beschermde vissoorten.

Afbeelding 27 en 28: diverse exemplaren van de Tiendoornige stekelbaars in het RAVON-net (links) en de bewaarbak (rechts).

4.3.3 Amfibieën

Tijdens de veldinventarisatie zijn geen beschermde amfibieën aangetroffen binnen het plangebied. Er kan aangenomen worden dat de algemeen beschermde Groene kikker, Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander (allen tabel 1 FF-wet) voorkomen binnen het plangebied. De Bruine kikker en de Kleine watersalamander zijn tijdens het veldbezoek van 4 mei 2016 aangetroffen binnen het plangebied.

Uit de bureaustudie blijkt voorts dat in de omgeving van het plangebied de streng beschermde Rugstreeppad en in de ruimere omtrek ook de Poelkikker (beide soorten tabel 3 FF-wet / Bijlage IV Habitatrichtlijn) voorkomen.

De Rugstreeppad komt voornamelijk voor op zandige terreinen met een betrekkelijk hoge dynamiek, zoals de duinen, de uiterwaarden van grote rivieren, opgespoten terreinen, heidevelden en akkers. Ook in droogmakerijen en in het veenweidegebied kan de soort worden aangetroffen, zij het in mindere mate. Voor de voortplanting is de Rugstreeppad afhankelijk van ondiepe visvrije- wateren, die vrij snel opwarmen. Vaak wordt gebruik gemaakt van tijdelijke poeltjes of plassen.

Van de Rugstreeppad is bekend dat er populaties voorkomen in Waarder, De Meije en noord-ooststrand van Bodegraven. In de omgeving van Nieuwerbrug zijn geen waarnemingen bekend (waarneming.nl).

Binnen het plangebied is geen geschikt voortplantingsbiotoop voor de Rugstreeppad aangetroffen. Ondiepe plassen en/of poelen ontbreken binnen het plangebied. De aanwezige sloten zijn rijk aan vis en rovende waterinsecten. Hiermee ontbreken de kenmerkende pionierssituaties waarin geen sprake is van predatie van larven en de concurrentie andere soorten. Er zijn eveneens geen rulle bodemstructuren aanwezig die in het najaar en de winterperiode geschikt zijn voor het ingraven ten behoeve van de winterrust.

De Poelkikker is een kritische soort, die houdt van voedselarm, schoon water. Hij heeft een voorkeur voor zwak zure, stilstaande wateren in bos- en heidegebieden op de hogere zandgronden. Hij komt vooral voor in vennen, poelen en watergangen in hoogveengebieden, en in uiterwaarden. In Zuid-Holland wordt deze soort sporadisch waargenomen. Het plangebied beschikt niet over een geschikt biotoop voor deze soort en de Poelkikker wordt hier dan ook niet verwacht.

Op basis van de geraadpleegde verspreidingsgegevens worden binnen het plangebied geen andere (streng) beschermde amfibieën verwacht.

Afbeelding 29: vrouwelijk exemplaar van de Kleine watersalamander tijdens het veldbezoek van 4 mei 2016.

4.3.4 Reptielen

Tijdens de inventarisatie zijn geen beschermde reptielen aangetroffen binnen het plangebied. Uit de bureaustudie blijkt dat de Ringslang (tabel 3 FF-wet / Rode Lijst status 'kwetsbaar') voorkomt in de ruimere omgeving van het plangebied. In de directe omgeving van het plangebied is deze soort nog niet aangetroffen.

De Ringslang is een watergebonden slang. Deze soort is voor de voortplanting afhankelijk van broedhopen en overwintert onder meer in oude konijnenholen, in hooihopen, en onder takkenbossen, in rietstruiken en braamstruiken. Dergelijke elementen ontbreken binnen het plangebied waardoor er is op dit moment geen geschikt overwinterings- en voortplantingsbiotoop voor de Ringslang aanwezig. Bovendien is de cultuurdruk in het plangebied te hoog om te kunnen functioneren als biotoop. De verspreiding van de dichtstbijzijnde ringslangenpopulaties ligt west- tot zuidwestelijk in de omgeving van Boskoop, Reeuwijk en Gouda. In de Nieuwkoopse plassen (een voor de Ringslang geschikt gebied) ontbreekt de soort tot op heden. Op basis van de verspreidingsgegevens en de ontbrekende biotoopkenmerken kan de Ringslang in het plangebied worden uitgesloten.

Op basis van de bureaustudie worden binnen het plangebied geen andere (streng) beschermde reptielen verwacht.

4.3.5 Grond gebonden zoogdieren

Aangenomen kan worden dat algemeen beschermde soorten, zoals Haas en Mol (tabel 1 FF-wet) voor kunnen komen binnen het plangebied. Tijdens de veldinventarisatie zijn geen (streng) beschermde zoogdieren waargenomen. Er is binnen het plangebied ook geen geschikt biotoop aangetroffen voor streng beschermde zoogdieren. De Waterspitsmuis (tabel 3 FF-wet, Rode lijst status 'kwetsbaar') en de Otter en de Boommarter, die voorkomen in de dichtbijgelegen Nieuwkoopse plassen, komen niet voor in het plangebied. De Waterspitsmuis komt voor in- en langs schoon, niet te voedselrijk, vrij snel stromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers. Deze soort heeft ruige oevers met voldoende schuilmogelijkheid nodig, waar hij zich kan terugtrekken om zijn prooi op te eten. De oevers moeten van enig formaat zijn, circa 250 strekkende meter voor een enkele Waterspitsmuis. Dit is een vereiste voor de aanwezigheid van de soort. Dergelijke oevervegetatie ontbreekt binnen het plangebied. Deze soort wordt hier daarom niet verwacht.

Ook andere (streng) beschermde zoogdieren worden niet verwacht binnen het plangebied, omdat deze soorten speciale eisen stellen aan hun leefgebied, waaraan dit plangebied niet voldoet.

4.3.6 Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld in deze rapportage. Alle vleermuizen die voorkomen in Nederland zijn strikt beschermd (tabel 3 FF-wet / Bijlage IV Habitatrichtlijn).

Uit de bureaustudie blijkt dat er verschillende streng beschermde vleermuissoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied, zoals de Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger, Meervleermuis en Watervleermuis.

De Watervleermuis kan worden geschaard onder de vleermuissoorten die een sterke voorkeur hebben voor zomer- en paarverblijfplaatsen in (holle) bomen. Overwintering vindt voornamelijk ondergronds plaats in ruimten met een stabiel microklimaat zoals grotten, kalksteengroeven, bunkers, forten en ijskelders. Dergelijke verblijfplaatsen zijn niet in het plangebied aanwezig.

De Ruige dwergvleermuis is voornamelijk in het najaar en in de winterperiode in Nederland aanwezig. Gedurende de zomerperiode bevinden de dieren zich in Midden- en Oost-Europa. Kraamverblijfplaatsen zijn bijvoorbeeld niet bekend in Nederland. Paarverblijfplaatsen worden voornamelijk in bomen aangetroffen, achter schors of in holtes en spleten. Meerdere oude knotwilgen langs water zijn bijvoorbeeld een zeer geliefde paarverblijfplaats van de Ruige dwergvleermuis. In de winter gaat de Ruige dwergvleermuis niet in een diepe winterslaap, maar verkast deze regelmatig van verblijfplaats. Mogelijkheden zijn spouwmuren, ruimten onder dakpannen en achter betimmering maar ook in boomholtes en in nest- en vleermuiskasten.

De kraam- en zomerverblijfplaatsen van de Meervleermuis bevinden zich vrijwel altijd in gebouwen zoals op kerkzolders, in spouwmuren en in ruimten onder dakpannen. In de winterperiode verdwijnt de soort grotendeels uit het zicht van vleermuisonderzoekers. Incidenteel worden wel dieren aangetroffen, deze bevinden zich dan in bunkers, forten, kelders en vergelijkbare bouwwerken.

De Laatvlieger is, voor zover bekend, alleen gebouwbewonend. Ze hebben een voorkeur voor spouwmuren, maar kunnen ook voorkomen onder betimmering, daklijsten, dakpannen en of lood rondom schoorstenen. Het is een soort die erg trouw is aan de verblijfplaats, in

tegenstelling tot bijvoorbeeld de Ruige dwergvleermuis. Er wordt overwinterd in nauwe, droge plaatsen zoals in spouwmuren, spleten en scheuren, zolders en oude kelders.

De Gewone dwergvleermuis is de meest algemene vleermuissoort van Nederland. In bebouwd gebied is 90% van het totaal aantal vleermuizen een Gewone dwergvleermuis. De Gewone dwergvleermuis is gebouwbewonend, en heeft een sterke voorkeur voor spouwmuren. Smalle ruimten zijn vereist, waar zij zowel met de buik als met de rug in contact staan met het verblijf. Daarnaast wordt de soort aangetroffen achter betimmering en daklijsten of onder dakpannen. Met name spouwmuren worden ook als overwinteringsplaats gebruikt, vaak clusteren grote groepen dieren dan bij elkaar. Evenals de Ruige dwergvleermuis is de Gewone dwergvleermuis geen stabiele slaper. Hij is dan nog relatief vaak actief bij gunstige weersomstandigheden.

Tijdens de veldinventarisatie is een indicerend vooronderzoek uitgevoerd met betrekking tot vleermuizen. Hierbij is middels de checklist van het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur geïnventariseerd welke functies het plangebied ten aanzien van vleermuizen zou kunnen vervullen. Tevens is een bouwkundige inspectie van de te slopen bebouwing uitgevoerd om vast te stellen of deze mogelijk geschikt is voor vleermuizen. Hierbij is de focus gelegd op de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen.

De functies vliegroute en foerageergebied zijn niet relevant. Het plangebied is geen, of maakt geen onderdeel uit van een lijnvormig landschapselement dat kan dienen als vliegroute. Voorbeelden van dergelijke elementen zijn houtwallen, lanen en watergangen met ruige oevers. Hoewel het gebied mogelijk wel onderdeel is van een groter foerageergebied, is het geen opzichzelfstaand foerageergebied: hiervoor is het plangebied gewoonweg te beperkt van omvang. Bovendien is het plangebied relatief open en biedt het weinig beschutting voor foeragerende vleermuizen en prooidieren. Voor de Watervleermuis en Meervleermuis is het gebied niet geschikt als foerageergebied aangezien deze soorten foerageren boven (groot) water. Tijdens de bouwkundige inspectie ten aanzien van vleermuizen vielen de volgende zaken op:

- De houten schuur en het schuurtje waarvan het dak is verwijderd zijn in geen geval geschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen door het ontbreken van holle ruimten zoals bijvoorbeeld dakbeschot.
- In de oude bakkerij en het woonhuis zijn geen spouwmuren aanwezig. Spouwmuren zijn geliefde onderkomens, in het bijzonder bij de veel voorkomende Gewone dwergvleermuis. De bestaande muren zijn enkelsteens en hebben geen holle ruimtes die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen.
- Er zijn geen gaten, scheuren of kieren in de muren van de oude bakkerij en het woonhuis aanwezig die geschikt zijn als verblijfplaats of hier toegang toe bieden. De aanwezige gevelbeschadigingen zijn allen oppervlakkig en de gevels zijn bouwkundig gezien in relatief goede staat waardoor geschikte in- en uitvliegopeningen ontbreken.
- De daklijsten, windveren en boeiboorden van de oude bakkerij en het woonhuis sluiten strak aan op de gevel. Er zijn geen zichtbare punten waargenomen die geschikt kunnen zijn als in- en uitvliegmogelijkheid.
- De dakpannen van de oude bakkerij en het woonhuis sluiten strak aan op elkaar en op de daklijsten. Er is geen sprake van los- of scheef liggende pannen. Het type dakpan is een zware pan die goed aansluit en nauwelijks geschikte kieren op de aansluitingen heeft. In- en uitvliegopeningen ontbreken hierdoor.
- Er zijn geen exemplaren aangetroffen op de zolder van de oude bakkerij, deze is bovendien te verlicht door de aanwezigheid van een raam.

- Er zijn geen sporen van vleermuizen aangetroffen in en rond de gebouwen zoals uitwerpselen nabij in- en uitvlieglocaties of bruinverkleuring van deze locaties.
- Onder de noordelijke dakgoot van de oude bakkerij zijn enkele gaten aanwezig. Deze bieden geen toegang tot een geschikte verblijfplaats. De situatie is door de lekkende dakgoot te vochtig. Daarnaast is deze door de noordelijke oriëntering daarbij waarschijnlijk te koel. Vleermuizen hebben een voorkeur voor warme verblijfsplaatsen, vaak zuidoostelijk of zuidwestelijk georiënteerd.
- De oude bakkerij en het woonhuis zijn direct aan de N458 gelegen. Deze weg is in de avonduren verlicht, waardoor er in de avonduren constante aanwezigheid van strooilicht is. Deze schijnt op de oost-west- en zuidgevel. Strooilicht heeft een versturende werking op vleermuizen doordat deze zeer gevoelig zijn voor licht.
- De oude bakkerij en het woonhuis liggen ten aanzien van vleermuizenbiotoop vrij 'open'. Er is geen sprake van aansluitende landschapselementen die kunnen dienen als vliegroute of als beschutting tijdens het foerageren. Weersomstandigheden vrij spel rond het pand. Met name de hierdoor aanwezige tocht is voor vleermuizen hinderlijk.

Op basis van deze omstandigheden wordt het plangebied ongeschikt geacht ten aanzien van de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen. Vleermuizen maken momenteel geen gebruik van de te slopen bebouwing. Er worden geen bomen gekapt, waardoor verblijfsplaatsen zoals mogelijke tijdelijke paarverblijfplaatsen van de Ruige dwergvleermuis in bomen ongemoeid blijven. Door het tegengaan van lichtuitstraling richting de aanwezige bomen vanaf de bouwlocatie, wordt eventuele verstoring van vleermuizen rond de bomen voorkomen.

4.3.7 Overige soorten

Uit de bureaustudie blijkt dat de streng beschermde insecten Keizersmantel (dagvlinder, Tabel-3), Rouwmantel (dagvlinder, Tabel-3), Groene glazenmaker (libel, Tabel-3) en Platten schijfhoren (waterslak, Tabel 3 / Habitatrichtlijn bijlage IV) voorkomen op enige afstand van het plangebied (1 tot 5 km, NDFF).

De Keizersmantel is rond 1980 als standvlinder verdwenen in Nederland, wel worden er nog incidenteel zwerfende dieren waargenomen. Sinds enkele jaren is er weer sprake van enige aanwezigheid, onder andere in de duinen, de Achterhoek en in Zuid-Limburg waar ze voorkomen op bosranden, kapvlakten en kruidenrijke zomen met een hoge dichtheid aan viooltjes en andere bloemrijke nectarplanten. Dergelijk biotoop is niet aanwezig in het plangebied waarmee de soort binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

De Rouwmantel is een zeer zeldzame vlindersoort die sinds 1964 als standvlinder uit Nederland is verdwenen. buiten de invasies van 1995 en 2006 zijn ze zeer incidenteel waargenomen. De Rouwmantel is gebonden aan biotoop van open bossen met wilgen op vochtige plaatsen. Dergelijk biotoop is niet aanwezig in het plangebied waarmee de soort binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

De Groene glazenmaker is een libellensoort die voor zijn voorkomen afhankelijk is van de aanwezigheid van Krabbenscheervegetaties. Deze drijfplant is niet waargenomen in de sloten rondom het plangebied. Dergelijk biotoop is niet aanwezig in het plangebied waarmee de soort binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

De Platte schijfhoren is een kleine slak die voornamelijk leeft in water met een goede waterkwaliteit en een ondergedoken watervegetatie. Dit biotoop is in de sloten rond het

plangebied niet aanwezig. De sloten zijn zeer voedselrijk en er zijn geen ondergedoken waterplanten aangetroffen. De aanwezigheid van de Platte schijfhoren in de sloten is daardoor uitgesloten.

Het is niet de verwachting dat andere dan bovengenoemde beschermde vlinders, libellen of andere ongewervelde soorten voorkomen binnen en in de directe omgeving van het plangebied. Deze worden er op basis van de biotoopkenmerken dan ook niet verwacht.

5 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk volgt een opsomming van de conclusies en aanbevelingen. Daarnaast wordt er aangegeven of er bij het realiseren van de nieuwbouwplannen schade verwacht wordt aan de (streng) beschermde soorten binnen het plangebied.

5.1 Conclusies en aanbevelingen

- Het plangebied heeft geen directe relatie met beschermde gebieden (Natura2000, beschermde natuurmonumenten, (P)EHS gebieden of ecologische verbindingzones). Het plangebied is niet geschikt als foerageergebied voor de doelsoorten van de nabij gelegen Natura2000-gebieden, Nieuwkoopse plassen & De Haeck en Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein. Schade aan Natura2000-doelsoorten is daarom niet aan de orde.
- Voor de algemeen beschermde soorten (Bruine kikker, Groene kikker, Gewone pad, Kleine watersalamander, Mol en Haas) geldt in geval van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een vrijstelling van de Flora- en faunawet. Er hoeft voor deze soorten geen ontheffing aangevraagd te worden. Wel dient voor deze soorten de algemene zorgplicht in acht genomen te worden.
- Er zijn binnen het plangebied geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Binnen het plangebied is eveneens geen biotoop voor beschermde plantensoorten aanwezig. Schade aan beschermde plantensoorten door de voorgenomen herontwikkeling is hierdoor uitgesloten.
- Schade binnen het plangebied aan vogels met jaarrond beschermde nesten is bij de voorgenomen plannen uitgesloten. Er zijn geen vogels met jaarrond beschermde nesten binnen het plangebied aanwezig, zoals de Gierzwaluw en diverse soorten roofvogels en uilen. De Huismus komt wel voor in de omgeving van het plangebied. Er is echter vastgesteld dat deze zijn jaarrond beschermde nesten heeft op andere locaties (De Bree 16 en De Bree 27) dan in het plangebied. Het is wel aan te bevelen om voorzieningen op te nemen in de nieuwe bebouwing die het aanbod van geschikte nestlocaties van de Huismus positief beïnvloeden, dit in het kader van de duurzame instandhouding van de soort. Te denken valt bijvoorbeeld aan het toepassen van speciale vogelvides onder de dakrand. Dit is echter geen verplichting vanuit de Flora- en faunawet, en geschiedt puur op eigen initiatief van de initiatiefnemer.

Indien bomen en struiken verwijderd worden, dient dit bij voorkeur buiten het broedseizoen van vogels te gebeuren, zodat overtreding van de FF-wet wordt voorkomen. Ook het slopen van de gebouwen dient bij voorkeur buiten deze periode plaats te vinden aangezien is aangetoond dat de gebouwen gebruikt worden door broedvogels. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. De FF-wet hanteert echter geen standaard periode voor het broedseizoen; van belang is of een nest bewoond is. Indien een bewoond nest wordt aangetroffen, mogen er geen werkzaamheden uitgevoerd worden die het nest verstoren.

Voor aanvang van werkzaamheden tijdens het broedseizoen dient een ecologisch terzake kundige alsnog een inspectie uit te voeren ten aanzien van eventuele broedende vogels.

- Volgens de huidige plannen worden een aantal slootgedeelten verlegd door het dempen en vergraven van water. Ten aanzien van beschermde vissoorten (Kleine modderkruiper en Bittervoorn) is hiertoe geen bezwaar aangezien deze soorten niet zijn aangetroffen tijdens de visinventarisatie op 4 mei 2016. Het is wel aan te bevelen om te werken in perioden waarin vissen het minst kwetsbaar zijn, bijvoorbeeld buiten de voortplantingsperiode (april – juli) en de winterrust (november – februari). De meest geschikte periode voor het uitvoeren van deze werkzaamheden ligt in de maanden augustus tot en met oktober.
- De streng beschermde amfibieënsoorten Rugstreeppad en Poelkikker komen voor in de omgeving van het plangebied (NDFF). Binnen het plangebied is momenteel geen geschikt biotoop aanwezig voor deze soorten. Voor beiden soorten ontbreken geschikte voortplantingswateren en overwinteringsmogelijkheden. Schade door de voorgenomen planvorming aan beschermde amfibieënsoorten is hiermee uitgesloten.

Wel dient voorkomen te worden dat de Rugstreeppad zich tijdens de werkzaamheden alsnog vestigt in het plangebied. De Rugstreeppad heeft een grote actieradius en is een liefhebber van zanderige (bouw)terreinen. Vestiging kan voorkomen worden door in het voorjaar geen ondiepe poelen en plassen te laten ontstaan. In het najaar moet voorkomen worden dat ingraven in rul materiaal als zand mogelijk is. Door aangebrachte zandhopen met een flauwe helling af te werken, wordt voorkomen dat ook andere soorten, zoals oeverzwaluw en Kleine plevier, het zand gebruiken als voortplantingslocatie.

- De Ringslang is de enige beschermde reptielensoort die voorkomt in de nabijheid van het plangebied. De verspreiding van de soort is echter verder van het plangebied gelegen, rond Reeuwijk, Boskoop en Gouda. Aanwezigheid in de directe omgeving is dan ook zeer onwaarschijnlijk. Bovendien zijn er binnen het plangebied geen geschikte overwinterings- en voortplantingsmogelijkheden aanwezig zoals broeihopen, rietkragen, ruigtes en hakhoutstruwelen. Schade door de voorgenomen planvorming aan beschermde amfibieënsoorten is hiermee uitgesloten.
- Beschermde grondgebonden zoogdieren die in de omgeving van het plangebied voorkomen zijn de Waterspitsmuis, Otter en Boomarter. De Otter en Boomarter komen uitsluitend voor binnen het op afstand gelegen Natura2000 gebied 'De Nieuwkoopse Plassen & De Haeck'. De Waterspitsmuis komt ook buiten de aangewezen natuurgebieden voor. De soort is echter gebonden aan ruige oevers langs sloten met een goede waterkwaliteit. Deze ontbreken binnen het plangebied. Van schade aan beschermde grondgebonden zoogdiersoorten door de voorgenomen planvorming is dan ook geen sprake.
- Uit de bureaustudie blijkt dat verschillende streng beschermde vleermuissoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied, zoals de Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger, Meervleermuis en Watervleermuis. Het plangebied functioneert niet als (onderdeel van een) vliegroute of als op zichzelf staand foerageergebied. Mogelijk is het plangebied wel onderdeel van een foerageergebied.

De functies vliegroute en foerageergebied komen door de voorgenomen planvorming echter niet in het geding waardoor schade aan deze functies is uitgesloten.

Schade aan beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen is eveneens niet aan de orde. Tijdens de bouwkundige inspectie is vastgesteld dat het de bebouwing nauwelijks mogelijkheden biedt voor de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfsplaatsen voor vleermuizen. De twee schuren zijn in geen geval geschikt door de aanwezigheid van tocht en het ontbreken van holle ruimten. De oude bakkerij en het woonhuis zijn momenteel nog bewoond en in relatief goede staat. De binnen het plangebied aanwezige bomen blijven ongemoeid waardoor er voor boombewonende vleermuissoorten eveneens geen nadelige gevolgen ontstaan bij het uitvoeren van de voorgenomen planvorming. Door het tegengaan van uitstraling door bouwverlichting wordt eventuele verstoring voorkomen. Schade aan vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen door de voorgenomen planvorming is dan ook niet aan de orde.

- Uit de bureaustudie is gebleken dat de vlindersoorten Keizersmantel en Rouwmantel alsmede de libellensoort Groene glazenmaker en de waterslak Platte schijfhoren, behorend tot de overige soorten, voorkomen in de omgeving van het plangebied. Allen behoren tot de streng beschermde Tabel-3 soorten van de Flora- en faunawet. Echter is vastgesteld dat het vereiste biotoop voor deze soorten binnen het plangebied ontbreekt waardoor de soorten kunnen worden uitgesloten. Van een negatief effect door de uitvoering van de planvorming op deze soorten is dan ook geen sprake.

5.2 Algemene Zorgplicht

Voor alle planten- en diersoorten geldt de algemene zorgplicht die is opgenomen in artikel 2 van de Flora- en faunawet. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen voor flora en/of fauna kan hebben, verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. Enkele voorbeelden zijn:

- Het werken buiten kwetsbare periode van bijvoorbeeld vissen en amfibieën. Kwetsbare perioden zijn de winterrust (oktober – maart) en de voortplanting (maart – juli). De meest geschikte periode voor het uitvoeren van werkzaamheden aan de watergangen zijn de maanden augustus en september.
- Door voorzieningen voor flora- en fauna aan te bieden in de nieuwe situatie wordt de duurzame instandhouding van lokale populaties gewaarborgd. Voorbeelden zijn het aanbrengen van vogelvides of het ophangen van nestkasten voor huismussen.
- Indien tijdens de werkzaamheden dieren worden aangetroffen die mogelijk in gevaar komen door de werkzaamheden moet hier op worden geanticipeerd. Dit door de dieren (zoals bijvoorbeeld langzame amfibieën) op te pakken en te verplaatsen buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

5.3 Conclusies t.a.v. de nieuwe Wet Natuurbescherming

Binnen de Wet Natuurbescherming (Wnb) is de bescherming van Natura2000-gebieden opgenomen. Dit betekent dat de Natura2000-gebieden Nieuwkoopse plassen & De Haeck en Broekvelden-Vettenbroek & Polder Stein ook in de nieuwe wet als beschermd gebied gehandhaafd blijven. De conclusies ten aanzien van het gebied blijven onveranderd van kracht.

Binnen de soortenbescherming zijn er enige veranderingen. De algemeen beschermde soorten, tabel 1 van de FF-wet, te weten Bruine kikker, Groene kikker, Gewone pad, Kleine watersalamander, Mol en Haas, vallen binnen de Wnb onder de bescherming wnb – andere soorten. Uitzondering hierop is de Mol, die geen beschermde status meer heeft.

De provincie Zuid-Holland heeft bepaald dat voor de andere bovengenoemde soorten een algemene vrijstelling geldt. Er hoeven geen extra maatregelen genomen te worden. Wel geldt de algemene zorgplicht.

De vissoorten Kleine modderkruiper en Bittervoorn zijn in de Wet Natuurbescherming niet meer beschermd. Er hoeven bij aanwezigheid van deze soorten geen extra maatregelen genomen te worden. Wel geldt de Algemene Zorgplicht.

De Rugstreeppad en de Poelkikker vallen onder de bescherming, wnb – hrl. Bovenstaande conclusies en maatregelen, zoals beschreven onder de Flora- en faunawet blijven onveranderd van kracht.

De Ringslang valt onder de bescherming, wnb – andere soorten. Bovenstaande conclusies, zoals beschreven onder de Flora- en faunawet blijven onveranderd van kracht.

Van de grondgebonden zoogdieren, valt de Otter onder de bescherming, wnb – hrl. De waterspitsmuis en Boommarter vallen onder de bescherming wnb – andere soorten.

Bovenstaande conclusies blijven onveranderd van kracht.

Alle vleermuizen vallen onder de bescherming, wnb – hrl. Bovenstaande conclusies en maatregelen, zoals beschreven onder de Flora- en faunawet blijven onveranderd van kracht.

5.4 Algemene Zorgplicht onder Wet Natuurbescherming

Voor planten- en diersoorten geldt in het kader van de Wet Natuurbescherming de algemene zorgplicht. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor flora en/of fauna, deze handelingen achterwege te laten of verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt. Zie voor enkele voorbeelden paragraaf 5.2

6 Bronnen

Geraadpleegde literatuur

1. ANWB, *Topografische Atlas Zuid-Holland 1:25.000*, 2004.
2. Dienst landelijk gebied, *Handreiking Flora- en faunawet* oktober 2006
3. Ministerie van Landbouw, natuurbeheer en voedselkwaliteit, *Rode Lijsten*, Den Haag, 2004
4. Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur 2013. *Vleermuisprotocol 2013*, 27 maart 2013.
5. Provincie Zuid-Holland, *Visie Ruimte en Mobiliteit*, 9 juli 2014
6. Gedragscode Flora- en Faunawet waterschappen; Unie van Waterschappen, februari 2012
7. Nationale Databank Flora en Fauna: © NDFF - quickscanhulp.nl 04-05-2016 15:44:56
8. Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, *Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming)*, dec 2015
9. Ecologica, *Wet natuurbescherming, samenvatting wijzigingen natuurwetgeving*, 4 oktober 2016

Geraadpleegde soortenstandaarden (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland)

10. Huismus, versie 2.0
11. Gierzwaluw, versie 2.0
12. Rugstreeppad, versie 2.0
13. Poelkikker, versie 2.0
14. Kleine modderkruiper, versie 2.0
15. Bittervoorn, versie 2.0

Geraadpleegde internetsites:

16. www.rijksoverheid.nl
17. www.bij12.nl
18. www.rvo.nl
19. www.ravon.nl
20. www.vleermuis.net
21. www.zuid-holland.nl
22. www.ruimtelijkeplannenzuidholland.nl/VRM
23. <http://geo.zuid-holland.nl/geo-loket/html/atlas.html?atlas = EHS>
24. waarneming.nl
25. www.googlemaps.nl
26. www.bing.com/maps

Watersnip Advies

Advies voor ecologie, landschap, water en recreatie

's-Gravenbroekseweg 154
2811 GK Reeuwijk
+ 31 (0)182-395460
www.watersnipadvies.info
advies@watersnip.info

